

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΗΛΙΑΔΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο
ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ 19^ος ΚΑΙ 20^ος ΑΙΩΝΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A1. Να αποδώσετε με σύντομο τρόπο το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

1. Μακεδονική Επιτροπή
2. Πατριωτικό Ίδρυμα
3. Πρωτοβάθμιες/ Δευτεροβάθμιες Επιτροπές Εκτίμησης

(μονάδες 15)

A2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με τα στοιχεία της στήλης Β.

A	B
1. Ιούνιος 1925	α. υπογραφή της Σύμβασης της Άγκυρας
2. Δεκέμβριος 1926	β. νίκη του κόμματος των Φιλελευθέρων στις εκλογές
3. Αύγουστος 1928	γ. υπογραφή Συμφώνου φιλίας, ουδετερότητας και διαιτησίας
4. 10 Ιουνίου 1930	δ. υπογραφή της Συμφωνίας των Αθηνών
5. 30 Οκτωβρίου 1930	ε. υπογραφή της Συμφωνίας της Άγκυρας

(μονάδες 10)

B1. Ποιος ήταν ο αντίκτυπος στην Ελλάδα, τις ξένες δυνάμεις και την Οθωμανική Αυτοκρατορία από το ζήτημα της αντιπαράθεσης αυτοχθόνων και ετεροχθόνων και ιδιαίτερος της χωριστής κοινοβουλευτικής αντιπροσώπευσης των ετεροχθόνων.

(μονάδες 10)

B2. Να αναφερθείτε σε όλες τις ομάδες- κρατικούς οργανισμούς και τις πρωτοβουλίες των φορέων που ιδρύθηκαν με ευθύνη του ελληνικού κράτους και είχαν ως έργο την περίθαλψη και αποκατάσταση των προσφυγικών πληθυσμών.

(μονάδες 15)

ΟΜΑΔΑ Β

Γ1. Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με το περιεχόμενο των παρακάτω πηγών, να αναφερθείτε στη συμβολή των Γερμανών στο πρόγραμμα εξόντωσης των χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στους παράγοντες που επηρέασαν στην έκφραση της δεδομένης εκ μέρους τους πολιτικής.

ΠΗΓΗ 1

Η επίσημη γερμανική πολιτική αποσκοπούσε πρωταρχικά στη διατήρηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και λιγότερο σε μεταρρυθμίσεις για τους Αρμένιους. Αυτή την πολιτική της διατήρησης της Τουρκίας, που ακολούθησε η Γερμανία μέχρι τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, δεν το έκανε μόνο από φιλικά αισθήματα, αλλά αποσκοπούσε στα δικά της συμφέροντα, ώσπου η Γερμανία αντιλήφθηκε ότι δεν υπάρχουν ευκαιρίες να κληρονομήσει κατευθείαν την αυτοκρατορία του σουλτάνου, που κατέρρεε ολοταχώς, και προσπαθούσε να διαπεράσει οικονομικά τους στόχους που κατείχαν οι Γάλλοι και οι Άγγλοι. Οι οργανωτές της ιστορικής ανάμνησης στη Γερμανία αναφέρουν ότι οι επικοινωνιακές γραμμές των σχέσεων μεταξύ της γερμανικής και τουρκικής ιστορίας είναι πολλαπλής σημασίας.

εφημερίδα Μακεδονία, Θεσσαλονίκη, Δευτέρα 20/05/1996

ΠΗΓΗ 2

Ποιος ήταν το κορόιδο; Ποιος ήταν ο δάσκαλος και ποιος ο μαθητής; Ένα είναι βέβαιο, πως υπάρχουν εκπληκτικές αναλογίες μεταξύ των μεθόδων που ακολούθησαν οι Νεότουρκοι στην αρχαία γη της Ιωνίας και των μεθόδων που η γερμανική kultur εφάρμοσε στη χώρα μας, στη Δύση. Δε γίνεται να μη συγκλονιστούμε από τον παραλληλισμό των συναισθημάτων και των γεγονότων που παρουσιάζουν οι καταστροφές στη Μικρά Ασία από τους Τούρκους και η θηριώδης επίθεση των Γερμανών στο Βέλγιο και τη βορειοανατολική Γαλλία. Και στις δύο περιπτώσεις διακρίνουμε την ίδια υποκρισία και την ίδια διπλωματική διπροσωπία, την ίδια περιφρόνηση του δικαίου, τον ίδιο κυνισμό, το ίδιο μίγμα αλαζονείας και μετριοτήτα, το ίδιο πνεύμα καταστρεπτικής μανίας προς τις αρχαιότητες και τα έργα τέχνης. Το μίσος του Τούρκου προς τον Χριστιανισμό έχει το παράλληλό του στο μίσος του Γερμανού προς το Λατίνο, το κάλεσμα στον ιερό πόλεμο του προφήτη ισοδυναμεί με τη μυστικιστική έκκληση του αρχαίου θεού των Γερμανών. Οι μέθοδοι είναι ίδιες: μανία πρόκλησης πανικού ανάμεσα στους πληθυσμούς,

φρικαλεότητες που διαπράττονται ψυχρά και μεθοδικά ακόμα και από καθήκον. Η ταυτότητα στα μέσα πρόκλησης των καταστροφών υπάρχει ακόμη και στις λεπτομέρειες (όπως είναι η διάδοση των πυρκαγιών στις πόλεις από πετρέλαιο που έχει χυθεί με αντλίες, οι μέθοδοι λεηλασίας, η προετοιμασία και η οργάνωση μεταφορικών μέσων, για να διοχετευθούν τα προϊόντα κλοπής, κτλ). Ταυτότητα υπάρχει και στο επιδιωκόμενο σκοπό: εξόντωση της φυλής και μεθοδική καταστροφή της βιομηχανίας της.

Felix Sartiaux, Η Ελληνική Μικρασία, σελ. 178-179

ΠΗΓΗ 3

Οι Έλληνες, με τη συγκέντρωση του εμπορίου και της βιομηχανίας στα χέρια τους, ήταν φυσικό να αποτελούν εμπόδιο στην επιδίωξη της Γερμανίας να ολοκληρώσει την οικονομική διείσδυση στην υπανάπτυκτη Τουρκία. Έτσι, στα 1915 προπαγανδιστικά φυλλάδια της Γερμανικής Τράπεζας Παλαιστίνης προέτρεπαν τους Τούρκους να μην έχουν εμπορικές σχέσεις με Έλληνες και Αρμένιους. Γερμανοί στρατιωτικοί εξάλλου υπέδειξαν στους Τούρκους την εκτόπιση των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης και της Μικράς Ασίας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο και επέβλεψαν τη μεθόδευση της μεταφοράς χιλιάδων Ελλήνων για «στρατιωτικούς λόγους» που κατέληξε σε πραγματική εξόντωση

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, σελ. 99

ΠΗΓΗ 4

Ένας παράγοντας που παρεμβαίνει υπέρ των οθωμανικών συμφερόντων είναι ο γερμανικός. Οι Γερμανοί έχουν τεράστια συμφέροντα στην Τουρκία. Οικονομικά και στρατιωτικά. Ελπίζουν ότι με μια ισχυρή Τουρκία θα ανταγωνίζονται καλύτερα τους Βρετανούς. Γι' αυτόν τον λόγο η γερμανική πολιτική εκπονεί ένα πρόγραμμα ακεραιότητας της Τουρκίας, η υλοποίηση του οποίου προϋποθέτει την εξόντωση των πληθυσμών εκείνων που ενισχύουν τις φυγόκεντρες τάσεις στο εσωτερικό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η Τουρκία γίνεται το πιο σημαντικό πεδίο δράσης του γερμανικού ιμπεριαλισμού. Κινητήρια δύναμη είναι οι γερμανικές τράπεζες, οι οποίες έχουν κολοσιαίες επιχειρήσεις στην Ασία.

Μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους οι Γερμανοί προσπαθούν με κάθε τρόπο να φανατίσουν τις τουρκικές μάζες εναντίον των χριστιανών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους και, κυρίως, με την έναρξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου υλοποιείται η αποφασισμένη από το 1911 απόφαση των Οθωμανών για οριστική λύση του εθνικού προβλήματος της Αυτοκρατορίας με τη φυσική εξόντωση των γηγενών εθνοτήτων.

εφημερίδα Μακεδονία, Θεσσαλονίκη, Δευτέρα 20/05/1996

ηλεκτρονική έκδοση

(μονάδες 25)

Δ1. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στον τρόπο αντιμετώπισης των Ερμουπολιτών από τους κατοίκους της Άνω Σύρου.

ΠΗΓΗ 1

Οι κάτοικοι της Άνω Σύρου και οι Ερμουπολίτες

Οι εντόπιοι γενικώς εφέροντο προσηνώς προς τους πρόσφυγας και ετήρουν μάλλον επιφυλακτικήν στάσιν απέναντι αυτών, διότι ενόμιζον, ότι ούτως απέφευγον την σύγκρουσιν είτε προς την ελληνικήν είτε προς την τουρκικήν κυβέρνησιν. Παρά ταύτα όμως (...). ανησύχουν εκ της διαρκούς προσελεύσεως και συσσωρεύσεως των προσφύγων εις την παραλίαν της νήσου. (...) Η αμφίρροπος όμως στάσις των καθολικών κατά τας αρχάς της ελληνικής επαναστάσεως, ως και αι διά κτηματικούς λόγους κυρίως εγεργείσαι εν Σύρω έριδες μεταξύ εντοπίων και προσφύγων, ανέξεσαν και εσυνειδητοποίησαν την από αιώνων υπολανθάνουσαν θρησκευτικήν διαίρεσιν των κατοίκων.

Πραγματικώς οι πρόσφυγες ελθόντες εγκατεστάθησαν εις γαίας καλλιεργημένας και ακαλλιεργήτους, αι οποίαι ήσαν και οι περισσότεραι, ανηκούσας εις τους εντοπίους. (...) Το ότι εσημειώθησαν επεισόδια μεταξύ γηγενών και προσφύγων διά κτηματικούς λόγους δεν είναι διόλου άξιον απορίας, διότι ήδη τοιαύτα είδομεν μεταξύ Σουλιωτών και εντοπίων Δυτ. Στερεάς Ελλάδος ως προς το Ζαπάντι, και μάλιστα διά γαίας άλλοτε τουρκικάς και όχι των εντοπίων.

(...)

Τας εν Σύρω έριδας υπεξέκαιον οι ιερείς αμφοτέρωντων δογμάτων κηρύττοντες την μη ανοχήν και γινόμενοι ούτω η πέτρα του σκανδάλου. (...) Οι καθολικοί εν μέσω του πλήθους των προσφύγων απετέλουν θρησκευτικήν τινα ούτως ειπείν μειονότητα, προς προστασίαν της οποίας εξηκολούθουν να αγρυπνούν οι Γάλλοι.

Απ. Βακαλόπουλος, Πρόσφυγες και προσφυγικόν ζήτημα κατά την Επανάστασιν του 1821, Ιστορική Μελέτη, Εν Θεσσαλονίκη 1939, σελ.69-72

(μονάδες 25)

